Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Jilská 1, Praha 1 / tel.: 210 310 591
e-mail:cvvm@soc.cas.cz

Tisková zpráva

Česká veřejnost o globálních problémech – červenec 2026

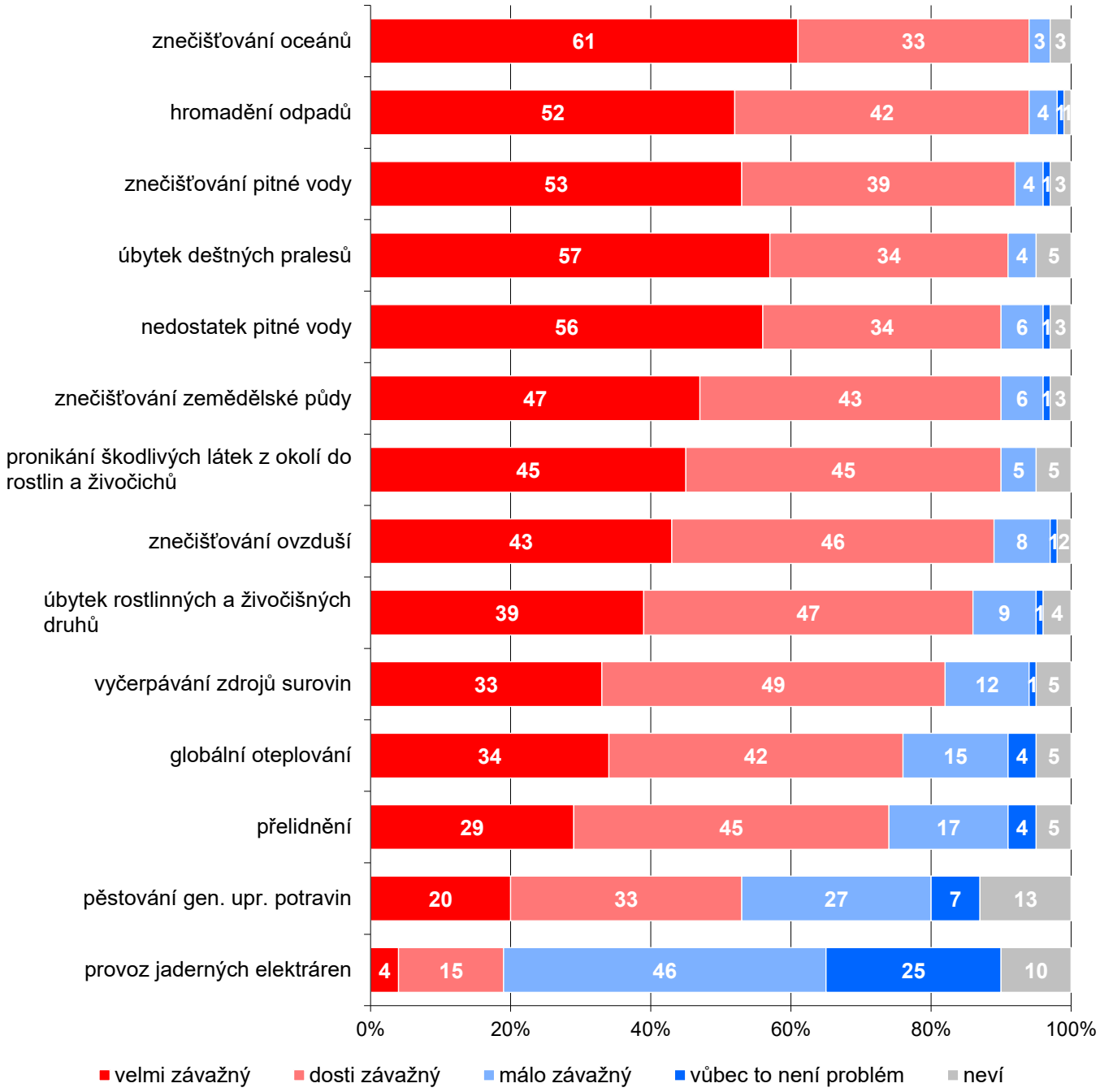
- Za nejzávažnější globální problémy považuje česká populace znečišťování oceánů a hromadění odpadů – oba problémy označilo za „velmi nebo dosti závažný“ problém shodně 94 % respondentů).
- Jako obdobně závažný problém vnímají respondenti znečišťování pitné vody, které označila více než polovina (53 %) za „velmi závažné“ a téměř dvě pětiny (39 %) za „dosti závažné“.
- Ženy, oproti mužům, vnímají uvedené globální problémy častěji jako „velmi závažné“ (pozorujeme u 10 ze 14 jevů).
- Respondenti se základním vzděláním častěji označovali provoz jaderných elektráren a pěstování geneticky upravených potravin jako „závažný problém“ oproti respondentům se středním vzděláním s maturitou a s vyšším vzděláním.
- Věková skupina 40-54 let vnímá řadu jevů jako závažnější než ostatní věkové skupiny, týká se to např. znečišťování pitné vody, úbytku rostlinných a živočišných druhů a vyčerpávání zdrojů surovin.

Zpracovala:
Anna Katrňáková
Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Tel.: 210 310 587; e-mail: anna.katrnakova@soc.cas.cz

V rámci pravděpodobnostního Panelu Naše společnost byla do červencové vlny šetření zařazena otázka týkající se hodnocení globálních problémů. Respondenti a respondentky hodnotili na škále závažnosti uvedené globální problémy způsobené lidskou činností. Tato tisková zpráva shrnuje analytické výsledky závažnosti zmiňovaných globálních problémů z pohledu české populace.

Graf 1 zobrazuje, že za nejzávažnější globální problémy považuje česká populace znečišťování oceánů a hromadění odpadů. Oba problémy označilo za „velmi nebo dosti závažný problém“ shodně více než devět desetin (94 %) respondentů. V případě znečišťování oceánů více než tři pětiny (61 %) dotázaných uvedly, že jej považují za „velmi závažný“ problém, a další třetina (33 %) za „dosti závažný“. Hromadění odpadů označila za „velmi závažný“ problém více než polovina (52 %) respondentů a další dvě pětiny (42 %) jej považují za „dosti závažný“. Jako obdobně závažný problém vnímají respondenti znečišťování pitné vody, které označila více než polovina (53 %) za „velmi závažný“ a 39 % za „dosti závažný“. Vysoký podíl respondentů hodnotí jako závažný problém rovněž úbytek deštných pralesů (součet „velmi a dosti závažný“ je 91 %), nedostatek pitné vody (90 %), znečišťování zemědělské půdy (90 %) a pronikání škodlivých látek z okolí do rostlin a živočichů (90 %). Znečišťování ovzduší vnímá jako „velmi závažný“ problém 43 % a jako „dosti závažný“ 46 % dotazovaných. Na pomyslné škále závažnosti následuje u české populace úbytek rostlinných a živočišných druhů (součet „velmi a dosti závažný“ 86 %), vyčerpávání zdrojů surovin (82 %), globální oteplování (76 %) a přelidnění (74 %). O něco méně závažně je hodnoceno pěstování geneticky upravených potravin, které za „velmi nebo dosti závažný“ problém považuje přibližně polovina (53 %) respondentů, zatímco více než třetina (34 %) jej hodnotí jako „málo závažný“ nebo uvádí, že „vůbec není problémem“ (13 %). Problémem, který je z vybraných jevů považován za relativně nejméně závažný, je provoz jaderných elektráren. Za „velmi nebo dosti závažný“ jej označila necelá pětina (19 %) respondentů, zatímco téměř polovina (46 %) jej považuje za „málo závažný“ a čtvrtina (25 %) uvedla, že provoz jaderných elektráren „vůbec není problémem“. Možnost „nevím“ volilo u jednotlivých položek v průměru přibližně 5 % dotazovaných, přičemž vyšší podíl těchto odpovědí se objevil u pěstování geneticky upravených potravin (13 %) a provozu jaderných elektráren (10 %).

Graf 1: Hodnocení závažnosti globálních problémů (%)[1]

Pozn.: Položky v grafu jsou seřazeny sestupně podle součtu odpovědí „velmi závažný“ a „dosti závažný“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, Panel Naše společnost PNS_2607, 17. 7. – 3. 8. 2026, 1032 respondentů starších 15 let, online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI.

[1] Znění otázky: „Jak byste hodnotil/a tyto jevy? Je v celosvětovém měřítku problém: a) úbytek tropických deštných pralesů, b) znečišťování zdrojů pitné vody – řek, podzemní vody, atd., c) hromadění odpadů, d) provoz jaderných elektráren, e) znečišťování, znehodnocování zemědělské půdy, f) úbytek rostlinných a živočišných druhů, g) globální oteplování, h) nedostatek pitné vody, i) vyčerpávání zdrojů surovin, j) přelidnění, k) pěstování geneticky upravených potravin, l) znečišťování ovzduší, m) znečišťování oceánů, n) pronikání škodlivých látek z okolí do rostlin a živočichů, které pak lidé jedí“. Možnosti odpovědí: velmi závažný, dosti závažný, málo závažný, vůbec to není problém, nevím.

Ženy, oproti mužům, vnímají uvedené jevy častěji jako „velmi závažné“ problémy (viditelné u 10 ze 14 jevů).

Znečišťování ovzduší považuje za „málo závažný“ problém, nebo dokonce za žádný problém 13 % mužů oproti 4 % žen. Úbytku rostlinných a živočišných druhů přikládají závažnost také častěji ženy oproti mužům. Za „velmi závažný“ problém označily úbytek druhů více než dvě pětiny žen (43 %) oproti třetině mužů (33 %) a jako „málo závažný“ nebo žádný problém vnímá úbytek druhů 7 % žen oproti 16 % mužů. Podobné rozdělení lze pozorovat také u jevu vyčerpávání zdrojů surovin – za „málo závažný“ problém nebo žádný problém jej označilo 19 % mužů a pouze 8 % žen a rovněž u jevu přelidnění – za „málo závažný“ problém nebo žádný problém jej označila čtvrtina mužů (25 %) oproti necelé pětině žen (17 %).

Také globální oteplování považují ženy za závažnější problém častěji než muži. Globální oteplování označily za závažný problém více než čtyři pětiny žen (85 %) a více než čtyři šestiny mužů (70 %) (součet podílu odpovědí „velmi závažný“ a „dosti závažný“ problém). Naopak za málo závažný nebo žádný problém považuje globální oteplování necelá desetina žen (10 %) a naopak více než čtvrtina mužů (28 %).

V otázce závažnosti pěstování geneticky upravených potravin je vnímání mužů a žen rovněž rozděleno. Více než tři pětiny žen (63 %) označily pěstování geneticky upravených potravin za závažný problém (23 % za „velmi závažný“ a 40 % za „dosti závažný“ problém). Naopak podíl mužů, kteří označují pěstování geneticky upravených potravin za závažný problém je pouze 46 % (17 % uvedlo možnost „velmi závažný“ a 29 % „dosti závažný“ problém). Pěstování geneticky upravených potravin je „málo závažným“ problémem, či vůbec není problémem dle dvou pětin mužů (43 %) a čtvrtiny žen (24 %). V otázce pěstování geneticky upravených potravin je vyšší podíl odpovědí „nevím“ (11 % u mužů a 12 % u žen).

Provoz jaderných elektráren je jevem, u kterého se vnímání mužů a žen nejvýznamněji rozchází. Za závažný problém považuje provoz jaderných elektráren 12 % mužů oproti 32 % žen, a naopak jako vůbec žádný problém označilo provoz jaderných elektráren 38 % mužů oproti 13 % žen. Přibližně sedmina žen (15 %) a 3 % mužů zvolila v otázce hodnocení provozu jaderných elektráren odpověď „nevím“.

Rozdíly jsou viditelné také napříč věkovými skupinami. Nejvýraznější rozdíl pozorujeme u pěstování geneticky upravených potravin (GMO). Ve věkové skupině 20-29 let vnímá pěstování GMO jako „velmi závažný“ problém pouze 7 % respondentů, zatímco mezi lidmi ve věku 65 a více let se jedná o více než čtvrtinu respondentů (28 %).

U respondentů ve věku 30-39 let je patrné, že hodnotí některé environmentální problémy mírněji. U hromadění odpadů jej za „velmi závažný“ problém považuje 42 % oproti více než polovině respondentů ve starších věkových skupinách. Ještě nižší procento pozorujeme v této otázce u věkové skupiny 20–29 let, kde považuje hromadění odpadu za „velmi závažný“ problém 38 % Čechů a Češek. U nedostatku pitné vody je mezi respondenty ve skupině 30–39 let podíl odpovědí „velmi závažný“ problém 45 %, zatímco napříč ostatními věkovými skupinami se podíl pohybuje od 54 % do 59 %.

Věková skupina 40-54 let vyjadřuje u řady jevů vyšší míru obav. Znečišťování pitné vody označují téměř tři pětiny (58 %) respondentů této věkové kategorie za „velmi závažné“ (u ostatních věkových skupin se podíl této možnosti pohybuje v rozmezí 46 % až 55 %). Úbytek rostlinných a živočišných druhů považuje za „velmi závažný“ problém 44 % respondentů ve věku 40-54 let (v ostatních věkových skupinách je podíl mezi 29 % a 41 %) a u vyčerpávání zdrojů surovin uváděla více než polovina (56 %) dotazovaných ve věku 40-54 let možnost „dosti závažný“ problém, což je významně více než u ostatních věkových skupin.

Nejmladší věková skupina (15-19 let) výrazně vyčnívá v hodnocení provozu jaderných elektráren – za „velmi závažný“ problém jej považuje 15 %, oproti průměrným 5 % v celém souboru, a méně často jej hodnotí jako „málo závažný“ problém (21 % oproti 44 % v celém souboru).

Částečné rozdíly jsou viditelné také při porovnání na základě dosaženého vzdělání. Respondenti se základním vzděláním častěji označují provoz jaderných elektráren za závažný problém. Součet podílu odpovědí „velmi závažný“ a „dosti závažný“ problém se liší mezi skupinami: 28 % u respondentů se základním vzděláním, 20 % u respondentů se středním vzděláním s maturitou, 14 % u respondentů s vyšším vzděláním. Obdobně tomu je také při hodnocení pěstování geneticky upravených potravin – za závažný problém jej považují téměř dvě třetiny (64 %) respondentů se základním vzděláním, polovina (51 %) respondentů se středním vzděláním s maturitou a více než dvě pětiny (43 %) respondentů s vyšším vzděláním.

Ve srovnání s loňským šetřením PNS 2508 se hodnocení závažnosti globálních problémů u českých občanů změnilo jen velmi málo a podíly u jednotlivých možností se liší o jednotky procentních bodů.

Technické parametry výzkumu

Výzkum:	*Panel Naše společnost 26-07*
Realizátor:	*Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.*
Projekt:	*Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR*
Termín terénního šetření:	*17. 7. 2026 – 3. 8. 2026*
Výběr respondentů:	*Vícestupňový stratifikovaný náhodný výběr*
Strata:	*Kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště*
Opora výběru:	*Registr sčítacích obvodů a budov*
Zdroj dat pro kvótní výběr:	*Designové váhy zohledňují počet osob v domácnosti a kalibrační váhy zohledňující křížení velikosti místa bydliště proti NUTS2, a dále věk, vzdělání, pohlaví. Rozsah vah je omezen na 0,333 až 3*
Zdroj dat pro kvótní výběr:	*Český statistický úřad*
Reprezentativita:	*Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let*
Počet dotázaných:	*1032*
Metoda sběru dat:	*Online dotazování CAWI + osobní dotazování CAPI*
Výzkumný nástroj:	*Standardizovaný dotazník*
Otázky:	*OE_5_1 - OE_5_14*
Kód zprávy:	*oe260827*
Zveřejněno dne:	*27. 08. 2026*
Zpracovala:	*Anna Katrňáková*

Slovníček pojmů:

Popis výběru respondentů do Panelu naše společnost – Respondenti panelu jsou získáváni pomocí vícestupňového stratifikovaného výběru skupin s opakováním. Oporou výběru je Registr sčítacích obvodů a budov (RSO). Strata výběru jsou kraje ČR křížené s velikostí obce (66 strat). V rámci každého strata je primární jednotka výběru obec. Při výběru obce je zohledňován její počet obyvatel (větší obec má větší pravděpodobnost výběru) a výběr umožňuje opakování výběru obce. V rámci obce je vždy vybráno náhodně 6 adres budov opět s pravděpodobností podle počtu obyvatel budovy (s opakováním). V budově je náhodně vybrána jedna domácnost (bez opakování) a v domácnosti je náhodně vybrán jeden její člen. Tento postup společně s designovými vahami zohledňujícími počet obyvatel domácnosti a post-stratifikačními vahami zajišťuje reprezentativitu výběru vzhledem k cílové populaci.

Reprezentativní výběr je takový výběr z celé populace, z jehož vlastností se dá platně usuzovat na vlastnosti celé populace. V našem případě to tedy znamená, že respondenti jsou vybráni tak, abychom zjištěné údaje mohli zobecnit na obyvatele České republiky starší 15 let.

Vážení dat – způsob zvýšení reprezentativity souboru vzhledem k vybraným charakteristikám populace pomocí přiřazení váhy každému respondentovi. Váhy jsou vytvářeny pomocí metody iterativního proporčního vážení a pohybují se v rozsahu 0,333 až 3.

Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM) je výzkumným oddělením Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Jeho historie sahá do roku 1946, kdy jako součást Ministerstva informací začal fungovat Československý ústav pro výzkum veřejného mínění. Současné Centrum vzniklo v roce 2001 převedením svého předchůdce (IVVM) z Českého statistického úřadu do Sociologického ústavu AV ČR, v.v.i.. Včlenění do vědecké instituce zaručuje kvalitní odborné zázemí a kredit pracoviště; jako součást akademického prostředí musí CVVM SOÚ AV ČR, splňovat veškeré nároky a dosahovat tak té nejvyšší odborné úrovně. Hlavní náplní práce oddělení je výzkumný projekt Naše společnost, v jehož rámci je prováděno deset šetření ročně. Jedná se o průzkum veřejného mínění na reprezentativním vzorku české populace od 15 let, kterého se vždy účastní přibližně 1000 respondentů. Omnibusová podoba dotazníku umožňuje pokrýt velkou šíři námětů, a do šetření jsou proto pravidelně řazena politická, ekonomická i další obecně společenská témata. Jsou využívány jak opakované otázky, které umožňují sledovat vývoj zkoumaných jevů, tak náměty nové, reagující na aktuální dění. Díky dlouhodobému a kontinuálnímu charakteru je tento vědecký projekt zkoumání veřejného mínění v České republice ojedinělý.